

Til adressater iflg liste

FORBRUKERRÅDET

Saksbehandler: Vår dato: Vår referanse: Deres dato: Deres referanse:
JAL/AN/SN 07.12.05

Økt fokus på forbrukeres rettigheter etter kredittkjøpsloven § 8 vil fjerne useriøse aktører og styrke tilliten til markedene

Forbrukerrådet ønsker å sette fokus på forbrukeres rettigheter ved kredittkjøp av varer og tjenester. Som kjent har forbrukere etter kredittkjøpsloven § 8 en utvidet sikring i slike trepartforhold. I alle forbrukerkjøp og forbrukertjenester kan kjøperen reise samme innsigelser og krav mot kredittyter som mot selger. Praktiske eksempler er at kjøper krever kjøpesummen tilbake fra kredittyter når det viser seg at selger ikke leverer varen eller at det er vesentlige mangler ved varen. Det forutsettes at kjøper først tar saken opp med selger/tjenesteyter. Hvis det viser seg at forholdet ikke vil bli ordnet av selgeren, må kjøperen innen rimelig tid reklamere til kredittyter.

Endrede handelsvaner, særlig økning i internetthandel, handel over landegrensene og bruken av kredittkort, har forsterket viktigheten av bestemmelsen. Mens vi tidligere normalt hadde et nært forhold til selger og et fjernere forhold til en eventuell kredittyter, er forholdet nå ofte det motsatte. Vi kjøper varer eller tjenester av en selger vi ikke kjenner og ikke ser og som gjerne oppholder seg i et annet land. Kredittkjøp omfatter mange ulike typer finansiering, men vi vil i det følgende bruke kjøp med kredittkort som eksempel.

Loggivers begrunnelse for regelen er det interessefellesskap som er mellom selger (brukersted) og kredittyter (kortutsteder), og den oppfordring det gir kredittyter til å påvirke betalingsnettverkene til å utestenge useriøse brukersteder. I Karnovs kommenterte lovsamling er dette uttrykt slik:

”Loggiver har ment at kredittyterne er nærmest til å bære risikoen ved at en selger ikke oppfyller kontraktmessig. De kan se sine folk an, og selskapene kan ha langvarige engasjementer med vedkommende selger, mens kjøperen har en mer sporadisk handelsforbindelse med ham. På denne måten kan kredittyteren lettere sikre seg over tid, han kan i det enkelte tilfelle legge press på selger, og kredittyteren vil til syvende og sist kunne innkalkulere risikoen for et misligholdsoppgjør i sitt mellomregnskap med selgeren. Han må derfor hefte når selgeren ikke oppfyller kontraktmessig overfor kredittkjøperen”.

Forbrukerrådet anser at kredittytere og forbrukere har en felles interesse i å fjerne useriøse aktører fra markedet. Etter vårt syn innebærer forbrukernes rett etter kredittkjøpsloven § 8 en verdifull mulighet til en effektiv opprydning i mange markeder. Økt varsling til kredittytere om useriøse aktører som ikke følger spillereglene, vil åpne for utestengelse eller trussel om utestengelse fra de globale betalingsnettverkene.

UTGIVER AV:

Forbrukerrådet
The Consumer Council
of Norway

Postadresse:
P.b. 4594 Nydalen
NO-0404 Oslo

Besøksadresse:
Rolf Wickstrøms vei 15
0486 Oslo

Org. nr.:
NO 871 033 382 MVA

post@forbrukerradet.no
forbrukerportalen.no

Publikumstelefon:
815 58 200
Sekretariatet,
tlf.: 23 40 05 00

Med dette utgangspunkt mener Forbrukerrådet at det er meget viktig at forbrukere får god informasjon om den utvidede sikring de har ved kredittkjøp. Vi vil informere forbrukere gjennom flere kanaler, blant annet våre hjemmesider www.forbrukerportalen.no. Vi vil informere forbrukere om hvordan man praktisk går fram dersom man vil rette krav mot kredittyster.

Vi understreker at vi ikke har noe ønske om at flere saker enn nødvendig ender hos kredittyster. Vi vil presisere at saken først tas opp med selger/tjenesteyter/brugersted og at krav mot kredittyster normalt bør vente til det er klart at selger ikke vil eller kan gjøre opp for seg. Dersom vi opplever at kredittyster praktiserer reklamasjonsbestemmelsen i § 8 (som sier at kredittyster skal ”underrettes så snart det er rimelig høve til det”) på en strengere måte enn vi mener det er grunnlag for, må vi vurdere å oppfordre til samtidig reklamasjon til selger og kredittyster. Vi ønsker for øvrig at flest mulig reklamasjoner mot selger ved kredittkjøp skal inneholde opplysning om at det ved eventuelt avslag vil være aktuelt å rette kravet mot kredittyster. Vi tror dette vil føre til at flere selgere og tjenesteytere vil få styrket incentiv til å gjøre opp i samsvar med gjeldende rett.

For at bestemmelsen skal fungere etter sin hensikt, må to forutsetninger være oppfylt. Det ene er at kredittysterne selv erkjenner og følger det ansvar de er pålagt etter bestemmelsen. Dette inkluderer at kortutsteder og innløser legger til rette for at forbrukere på en enklest mulig måte kan få behandlet sin reklamasjon. Det andre er at man sørger for at useriøse aktører fjernes, det vil si mister brukerstedgodkjennelse. Forbrukerrådet forventer at begge deler skjer.

Vi ser det også som viktig at kredittyster selv bidrar med klar rettighetsinformasjon i avtalevilkår og markedsføringsmateriell. Vi oppfordrer alle kredittyster til å sørge for at deres informasjon om forbrukernes rettighet etter § 8 gjøres så klar som mulig. Vi vil om nødvendig be om bistand fra Forbrukerombudet for å sikre god informasjon. Forbrukerombudet fører som kjent tilsyn med markedsføringsloven, herunder standardvilkår i forbrukerforhold.

”Kredittyster” er i kredittkjøpsloven definert som ”selgeren og enhver annen som yter kreditt, eller som fordringen på betaling av kjøpesum eller tilbakebetaling av lån overdras til”. Vi forstår det slik at det i denne sammenheng formelt sett er kortutsteder, det vil si en bank eller finansinstitusjon, som er kredittyster og at det er dit krav etter kr.kj.l § 8 skal rettes. Vi ser det likevel som naturlig at selskapene som opererer som bindeledd mellom brukersted og kortutsteder, og sikrer disse tilgang til for eksempel Visa og MasterCards globale betalingssystemer, også mottar dette brevet. Vi antar at det i praksis er dette bindeleddet mellom brukersted og kortutsteder/kredittyster, som gjennom sin globale tilknytning har makt til å bryte forholdet til useriøse brukersteder. Videre har vi mottatt informasjon som tyder på at leverandørene av innløsertjenester deltar i den reelle vurderingen av om kunden skal få refusjon.

Forbrukerrådet håper at vi i samarbeid med kredittystersiden kan få til et velfungerende samarbeid omkring praktiseringen av kredittkjøpsloven § 8, slik at vi sammen kan fjerne useriøse aktører og styrke tilliten til markedene. Vi tror dette vil være i alle seriøse aktørers interesse.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

Erik Lund-Isaksen
direktør

Jon-Andreas Lange
seniorrådgiver